

Geacht college,

Hierbij ontvangt u het rapport 'Woonwagenebewoner zoekt standplaats' (2017/060). Hiermee sluit ik mijn onderzoek af naar de waarborgen van de mensenrechten van woonwagenebewoners in Nederland. In het onderzoek lag de focus, bekeken vanuit het burgerperspectief, op de effecten die het opheffen van de Woonwagenewet op de woonsituatie van woonwagenebewoners had, en op de gevolgen van mensenrechtelijke ontwikkelingen voor het gemeentelijke standplaatsenbeleid.

Mensenrechten woonwagenebewoners

Woonwagenebewoners hebben een eigen culturele identiteit. De opvatting dat deze identiteit bescherming verdient, is in de laatste tien tot vijftien jaar ontwikkeld en bestendig op grond van mensenrechtelijke verdragen die de Nederlandse staat mede heeft ondertekend. De erkenning brengt voor staten de verplichting met zich mee om voor voldoende standplaatsen te zorgen, zodat woonwagenebewoners volgens hun tradities en culturele identiteit kunnen leven.

Onderzoek

Voor ons onderzoek rekenen we tot woonwagenebewoners: Roma, Sinti en reizigers, inclusief ieder van hen die geen woonwagen bewonen, maar wel daartoe de wens hebben.

Het onderzoek bestond onder meer uit de openstelling van een meldpunt voor woonwagenebewoners. Hierdoor heeft de Nationale ombudsman de persoonlijke ervaringen kunnen horen van in totaal 112 woonwagenebewoners. Hun boodschap was vrijwel steeds dezelfde: er is een tekort aan standplaatsen.

Woonwagenebewoners signaleren zowel een absolute afname (het aantal standplaatsen in een gemeente neemt af, bijvoorbeeld als gevolg van een uitsterf beleid) als een relatieve afname (de populatie woonwagenebewoners neemt toe terwijl het aantal standplaatsen niet uitbreidt).

Onderdeel van de onderzoeks aanpak waren ook diepte-interviews met zeventien woonwagenebewoners en met zeven gemeenten. Tot slot vond een rondetafelbijeenkomst plaats waarin ik mijn voorlopige bevindingen voorlegde aan onder meer de Ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag

Tel: (070) 356 35 63

Fax: (070) 360 75 72

bureau@nationaleombudsman.nl

www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

Datum

17 mei 2017

Ons nummer

201621776

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

Behandelend medewerker

drs. M.J. Blaakman

Onderwerp

Aanbieding rapport

'Woonwagenebewoner zoekt standplaats'

Ons nummer

201621776

2

Conclusies

Gemeenten hebben niet in alle gevallen voldoende kennis van het mensenrechtelijke kader voor de culturele identiteit van woonwagenebewoners. De nadruk ligt bij hen op 'normalisatie': woonwagenebewoners moeten gelijk behandeld worden met andere burgers. Dit miskent dat, waar het gaat om wonen, juist sprake is van ongelijke gevallen die daarom ongelijk behandeld moeten worden.

Bij de Rijksoverheid constateer ik dat een regierol van het Rijk ontbreekt. Gemeenten worden niet ondersteund in het voeren van een standplaatsenbeleid gebaseerd op relevante mensenrechtenkaders.

Aanbevelingen en reactie

Op basis van deze conclusies heb ik aanbevelingen geformuleerd voor de Rijksoverheid en voor gemeenten. U vindt deze in het laatste hoofdstuk van het rapport. Graag ontvang ik binnen drie maanden uw reactie op de aanbevelingen voor gemeenten. Ik houd overigens de mogelijkheid open voor een vervolgonderzoek over enkele jaren.

Publicatie

Op **woensdag 17 mei** om **13:30 uur** wordt het rapport gepubliceerd op onze website. Het rapport is dan openbaar.

Contact

Voor eventuele vragen en opmerkingen naar aanleiding van het rapport kunt u contact opnemen met:

Martin Blaakman

m.blaakman@nationaleombudsman.nl

(070) 35 63 524

Deze brief is ook verzonden aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen